

Zondag 26 april 2020, derde zondag van Pasen

Lucas 24,13-35

Juist die dag waren twee leerlingen van Jezus op weg naar een dorp, dat Emmaüs heette en zestig stadiën van Jeruzalem lag. Zij spraken met elkaar over alles wat was voorgevallen. Terwijl zij zo aan het praten waren en van gedachten wisselden, kwam Jezus zelf op hen toe en liep met hen mee. Maar hun ogen werden verhinderd Hem te herkennen. Hij vroeg hun: 'Wat is dat voor een gesprek dat gij onderweg met elkaar voert?' Met een bedrukt gezicht bleven ze staan. Een van hen, die Kleopas heette, nam het woord en sprak tot Hem: 'Bent u dan de enige vreemdeling in Jeruzalem, dat u niet weet wat daar dezer dagen gebeurd is?' Hij vroeg hun: 'Wat dan?' Ze antwoordden hem: 'Dat met Jezus de Nazarener, een man die profeet was, machtig in daad en woord in het oog van God en heel het volk; hoe onze hogepriesters en overheidspersonen Hem hebben overgeleverd om ter dood te worden veroordeeld en Hem aan het kruis hebben geslagen. En wij leefden in de hoop, dat Hij degene zou zijn die Israël ging verlossen! Maar met dit al is het reeds de derde dag sinds die dingen gebeurd zijn. Zelfs hebben een paar vrouwen uit ons midden ons in de war gebracht; ze waren in de vroegte naar het graf geweest, maar hadden zijn lichaam niet gevonden en kwamen zeggen, dat zij ook nog een verschijning van engelen hadden gehad, die verklaarden dat Hij weer leefde. Daarop zijn enkelen van ons naar het graf gegaan en bevonden het zoals de vrouwen gezegd hadden, maar Hem zagen ze niet.'

Nu sprak Hij tot hen: 'O onverstandigen, die zo traag van hart zijt in het geloof aan alles wat de profeten gezegd hebben! Moest de Messias dat alles niet lijden om in zijn glorie binnen te gaan?' Beginnend met Mozes verklaarde Hij hun uit al de profeten wat in al de Schriften op Hem betrekking had. Zo kwamen ze bij het dorp waar ze heen gingen, maar Hij deed alsof Hij verder moest gaan. Zij drongen bij Hem aan: 'Blijf bij ons, want het wordt al avond en de dag loopt ten einde.' Toen ging Hij binnen om bij hen te blijven. Terwijl Hij met hen aanlag nam Hij het brood, sprak de zegen uit, brak het en reikte het hun toe. Nu gingen hun ogen open en zij herkenden Hem, maar Hij verdween uit hun gezicht. Toen zeiden ze tot elkaar: 'Brandde ons hart niet in ons, terwijl Hij onderweg met ons sprak en ons de Schriften ontsloot?' Ze stonden onmiddellijk op en keerden naar Jeruzalem terug. Daar vonden ze de elf met de mensen van hun groep bijeen. Deze verklaarden: 'De Heer is werkelijk verrezen, Hij is aan Simon verschenen.' En zij van hun kant vertelden wat er onderweg gebeurd was en hoe Hij door hen herkend werd aan het breken van het brood.

Overweging

Twee leerlingen van Jezus zijn op weg naar Emmaüs. Ze zijn druk met elkaar aan het praten. Over wat er is gebeurd, de afgelopen dagen in Jeruzalem. Veel mensen op de been, drommen pelgrims, allerlei onduidelijk en onguur volk in de straten, handelaren, oplichters, rebellen, ophitsers, zelfverklaarde messiassen, sluipmoordenaars, overal Romeinse soldaten. En dat alles samengedromd op nog geen vierkante kilometer. Dat raakt snel aan de kook op een bevrijdingsfeest als Pesach. Om te zorgen dat het niet uit de hand loopt, laten de Joodse en Romeinse overheden er geen gras over groeien en slaan Jezus, een van de notoire lastpakken en onruststokers, aan het kruis.

De twee leerlingen wordt het dan te heet onder de voeten in Jeruzalem en ze maken dat ze weg komen. Naar Emmaüs. Als ze op hun weg een onbekende ontmoeten, loopt die met hen mee. Gesprekken veranderen vaak van toon en onderwerp, zodra een vreemde zich in het gesprek mengt, Hier niet. Belangstellend vraagt de onbekende naar waar ze zo druk met elkaar over aan het praten zijn. Hij doet alsof zijn neus bloedt en hij van niks weet. En de twee mannen doen hem alles uit de

doeken, van a tot z. Ze verbergen hun gevoelens niet, hun verwarring, hun twijfel, hun teleurstelling, de hoop die de bodem is ingeslagen, de droom die niet is uit gekomen. Ze laten merken naar wie hun hart uitging en bij wie hun sympathie lag. Dat is niet zonder risico, ze zijn niet voor niks uit Jeruzalem vertrokken. Maar waar het hart vol van is, daar loopt de mond van over. De beide mannen luchten hun hart. Blijkbaar luistert daar iemand die het gevoel geeft dat je vrijuit kunt spreken. Bij wie je je op je gemak voelt. Die je begrijpt.

Als ze zijn uitgepraat, begint de onbekende man te spreken. Over de Schriften. Want de twee zijn vrome joden die in de Schrift hun oriëntatie voor het leven zoeken en antwoorden vinden op alle vragen waarvoor het leven hen plaatst. De onbekende weet de Schrift zo uit te leggen dat hij daarmee de wereld van de twee mannen weer in orde brengt. Ze krijgen weer vaste grond onder de voeten. Controle over hun eigen denken. De wereld wordt er weer een met zin en samenhang. En, zeggen de twee mannen later, “brandde ons hart niet in ons, terwijl hij met ons sprak en ons de Schriften uitlegde?” De hoop leek helemaal te zijn uitgedoofd in hun hart. Maar de onbekende wist wel beter – wie niet meer hoopt, kan niet zo praten als de twee onderweg –, en hij heeft de hoop die nog in hen was, weer tot leven gewekt. De terugkeer van de hoop, dat was het ‘branden van het hart’.

Zo hervonden de twee zichzelf. Of niet? Misschien voelen ze zich weggeblazen en in een hoek gedrukt door die onbekende man die zo’n overweldigende indruk maakt en met zo veel gezag over de Schriften spreekt? Dan is er geen ruimte in hen om te onderzoeken wat ze er zelf van vinden. Om te ontdekken wat je er zelf van vindt, moet je alleen zijn, zonder pottenkijkers en dwingelanden om je heen. Dus doet de onbekende, aangekomen in het dorp waar de twee mannen willen overnachten, alsof hij verder moet gaan. Hij heeft het goed gezien. De mannen vragen hem bij hen te blijven. Ze zijn niet klaar met hem. Ze willen meer van hem weten. Ze zeggen dat de onbekende moet blijven omdat het “al laat is en de avond valt”. Maar ze bedoelen: ‘Blijf bij ons omwille van ons, je moet ons nog meer vertellen’. Zo halen ze hem over zonder de schijn te wekken zich afhankelijk van hem te maken en niet de baas te zijn over hun eigen denken. Want dat is niet waar de onbekende tochtgenoot op uit is.

De twee leerlingen komen vrij en zelfbepaald tot inzicht. Hún inzicht. Niet dat van een ander. Hun gaan, als de onbekende het brood met hen deelt, de ogen open en ze herkennen Christus in de onbekende man. Zodra ze Hem zien, “verdwijnt Hij uit hun gezicht”. Hij was er toen Hij nodig was, kilometers lang. Maar nu de twee hun bestemming hebben bereikt, halverwege op de weg naar Emmaüs, kan Hij gaan.

Christus verschijnt aan ons op vele manieren. Het verhaal van de Emmaüsgangers vertelt er ons één van.

Rob Pauls